

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Бр. _____

_____ 2013 год.

С К О П Ј Е

Согласно член 9 алинеја 6 од Законот за судски
буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и
145/10), Судскиот буџетски совет на _____ седница
одржана на _____ донесе

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА
СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ И
РЕАЛИЗАЦИЈА НА
СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2012 ГОДИНА**

НАДЛЕЖНОСТИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Согласно Законот за судски буџет, Судскиот буџет претставува годишна процена на приходите и трошоците на судската власт што ги утврдува Собранието на РМ и е наменет за финансирање на судската власт. Судскиот буџет е дел од Буџетот на РМ издвоен како посебен дел означен со Судска власт.

За вршење на работите во врска со судскиот буџет се формира Судски буџетски совет. Членови на Судскиот буџетски совет се: претседателот на Судскиот совет на Република Македонија, Министерот за правда, претседателот на Врховниот суд на Република Македонија, претседателот на Управниот суд, претседателот на Апелациониот суд Скопје, Апелациониот суд Штип, Апелациониот суд Битола и Апелациониот суд Гостивар, двајца претседатели на основни судови по редослед утврден со Законот за судовите, од кои еден претседател од судовите со проширена надлежност, по системот на ротација, со мандат од две години и директорот за на Академијата за обука на судии и јавни обвинители.

Во работата на Судскиот буџетски совет учествуваат и претставници од Министерството за финансии, но без право на одлучување.

Судскиот буџетски совет ги има следните надлежности;

- ги утврдува методологијата и критериумите за распределба на судскиот буџет;
- врши распределба на средствата од судскиот буџет и превзема мерки за навремено извршување на судскиот буџет;
- одобрува средства за нови вработувања во судовите во рамките на утврдениот судски буџет за маса на исплата на плати;
- го назначува внатрешниот ревизор;
- го донесува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти и формира помошни тела;
- го изготвува годишниот Извештај за извршување на судскиот буџет;
- врши пренамена на намената на средствата определени во делот Судска власт и може да го овласти претседателот на Судскиот буџетски совет да врши пренена на средствата од судскиот буџет определени во делот судска власт до определен износ;
- централизирано спроведување на постапки за јавни набавки за единките корисници на судската власт;
- и врши други работи предвидени со закон.

Состав на Судскиот буџетски совет во 2012 година

- Претседателот на Судскиот совет на Република Македонија,
- Министерот за правда,
- Претседателот на Врховниот суд на Република Македонија,
- Претседателот на Управниот суд,
- Претседателот на Апелациониот суд Скопје,
- Претседателот на Апелациониот суд Штип,
- Претседателот на Апелациониот суд Битола,

- Претседателот на Апелациониот суд Гостивар,
- Претседателот на Основниот суд Охрид,
- Претседателот на Основниот суд Кратово,
- Директорот на Академијата за обука на судии и јавни обвинители.

Стручна служба на Судскиот буџетски совет

Согласно член 10 од Законот за судски буџет стручните и административните работи на Судскиот буџетски совет ги врши стручната служба на Судскиот буџетски совет на Република Македонија. Стручната служба е формирана како внатрешна организациона единица на Судскиот совет на Република Македонија.

Стручната служба ги врши следниве работи:

- ги извршува одлуките на Судскиот буџетски совет,
- ги разработува финансиските показатели поврзани со барањата на единките корисници на судскиот буџет и ги следи материјалните потреби на судството,
- ги изготвува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти како и критериумите и методологијата за подготвување на судскиот буџет и ги поднесува на Судскиот буџетски совет на усвојување и
- врши други работи доверени од Судскиот буџетски совет.

Во стручната служба на СБС се вработени 8 извршители и тоа:

- државен советник за судски буџет – 1 извршител
- раководител на Одделение за правни прашања – 1 извршител
- раководител на Одделение за инвестиции – 1 извршител
- раководител на Одделение за информатичко комуникациски технологии – 1 извршител
- соработник – економист – 1 извршител
- соработник – правник – 1 извршител
- самостоен референт – сметководител – 1 извршител
- виш референт – архивар – 1 извршител

Стратешки план на судската власт за период 2012- 2014година

Согласно усвоениот стратешки план за периодот 2012-2014 година, судската власт ги дефинираше следните приоритетит и цели

Приоритети и цели

Независна, непристрасна, ефикасна и самостојна судска власт;

Заштита на правата и слободите на граѓаните;

Професионално и стручно судство;

Зголемување на транспарентноста на судството;

Воспоставување и развивање на современо и автоматизирано судство.

Финансиска независност на судската власт;

Постапување по предметите во разумен рок;

Воедначување на судската практика;

Почетна обука и континуирана едукација;

Почитување на правилата на професионална етика;

Јакнење на довербата на граѓаните во судството;

Обезбедување на квалитетни услови за работа.

ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ ВО 2012 ГОДИНА

Согласно усвоениот **Стратешки план на судската власт за периодот 2012-2014 година** и зацртаните приоритети на Владата на Р. Македонија за интеграција на РМ во НАТО и Европската унија од аспект на градење на стабилни институции и владеење на правото и заштита на човековите права, **приоритетите на Судскиот буџетски совет за 2012 година се дефинираа во насока на зајакнување на финансиската независност на судскиот систем на Р.Македонија и следење на европските трендови во областа на финасирањето на судскиот систем.**

Одтука, приоритетните активности беа насочени кон

- реализација на активностите од Поглавјето бр. 3.23 Правосудство и фундаментални права, 3.231 Судство од Националната програма за усвојување на правото на Европската унија во делот на судската власт,
- унапредување на буџетскиот процес во судската власт,
- ефикасно менаџирање со судскиот буџет,
- обезбедување неопходни услови за имплементација на судските реформи,
- соработка со меѓународни организации и
- зајакнување на капацитетите на Советот.

Работа на Судскиот буџетски совет на седници

Судскиот буџетски совет во текот на 2012 година разгледуваше, постапуваше и одлучуваше по прашања дефинирани со законските надлежности.

Судскиот буџетски совет работи на седници кои по потреба ги свикува претседателот на СБС. Во текот на 2012 година Судскиот буџетски совет одржа 7 седници, а вкупно има на кои донесено 26 одлуки во врска со разни прашања од својата надлежност.

Како позначајни одлуки донесени од страна на Судскиот буџетски совет во текот на 2012 година се следните:

1. Одлука за распределба на судскиот буџет по единки корисници за сите сметки, донесена на 64 седница одржана на ден 12.01.2012 година,
2. Годишната програма за инвестирање на ниво на судска власт за 2012 година донесена на 65 седница одржана на 23.02.2012 година
3. Одлука за усвојување на критериуми и методологија за изготвување на судскиот буџет и Одлука за определување на мерки за намалување на трошоците на единките корисници на судската власт, донеси на 67 седница одржана на 06.07.2012 година
4. Одлука за распределба на екстра лесно масло за домаќинство ЕЛ-1 по единки корисници, врз основа на Одлука на влада, донесена на 70 седница на СБС одржана на 06.12.2012 година

Реализација на проектот за функционална анализа за подобрување на организационата ефикасност на судовите во Република Македонија и определување цена на чинење на судски предмет

Приоритетната активност на Судскиот буџетски совет за 2012 година беше довршување на Проектот за *опредлување цена на чинење на судски предмет, проект што се реализираше во рамките на Проектот на Светска банка за правна и правосудна имплементација и институционалан поддршка.*

Проектот се реализираше на барање на Судскиот буџетски совет со цел да се унапредат критериумите согласно кои се врши подготовка на буџетскиот циркулар на судската власт и унапредување на критериумите по кои се врши распределба на средства од судскиот буџет. Од тука и главната задача на проектот беше да се определи цена на судски предмет, како за кривичните така и за граѓанските предмети. При тоа се имаа предвид светските трендови дека најобјективен начин за проектирање на судскиот буџет и распределба на средствата од истиот за потребите на судовите е токму определување на цената на чинење на судските предмети.

Планот за подобрување на организациската поставеност на судовите, Систем за мониторинг и евалуација и Модел за пресметка на цена на чинење на судски предмет беше подготвен во текот на 2011 година, но беше усвоен во 2012 година.

Извештајот за функционалната анализа ги опфати следните функции:

- управување во судството од аспект на нивоа на менаџмент, менаџерски функции, нивоа на менаџмент во судството во судовите во РМ, заклучоци и препораки за менаџерската структура. При тоа во препораките акцентот во однос на управувањето со судството е ставен на зајакнување на капацитетите на Судскиот совет чија примарна функција ќе биде поддршка на судовите во менаџментот, вклучувајќи зголемување на ефикасноста, управување со човечките ресурси, управување со организацијата, финасиски менаџмент и буџетирање.

- планирање како функција на врвниот менаџмент: развој на стратешки план на судството, планирање на средно и оперативно ниво, заклучоци и препораки околу планирањето

- управување со предмети: вовед во управување со предмети, сегашна пракса на управување со предмети, заклучоци околу планирањето на обемот на предметите и препораки околу управувањето со предметите. Управувањето со предметите е тесно поврзано со планирањето на бројот и структурата на предметите во идниот период, што е основа за планирање на потребните човечки, материјални, етнички и оперативни ресурси. Покрај планирањето треба да се воведат и систем на мониторинг и евалуација на реализација на она што е планирано.

- буџет и финасиски менаџмент кој опфати наоди и препораки за процесот на буџетирање, процесот на јавни набавки и препораки во врска со јавните набавки. Новиот начин на финасирање на судската власт согласно Измената на Законот за судски буџет (Службен весник на РМ бр.145 од 5.11.2010 година бара од СБС нова методологија за планирање и дистрибуција на судскиот буџет засновано на бројот и структурата на предметите.

- опис на процесот на судење и фактори кои влијаат на постапката: движење на предметите во основните судови, движење на предметите во повисоките судови, заклучоци и препораки за движењето на предметите и фактори кои влијаат на судската постапка

- Систем на управување со човечките ресурси: организациска структура на судовите, процес на планирање на кадри, регрутација селекција и вработување, мерење на ефикасноста на работењето, кариерен развој, обука и менторство, со наоди и препораки

- односи со јавност со наоди и препораки

- систем на информатичка технологија и капацитети на судовите со наоди и препораки.

Врз основа на длабинските анализи, потоа беше изготвен Вториот извештај кој опфати

1. План за подобрување на организациската ефикасност на судството

2. Систем на мониторинг и евалуација во судството

3. Прсметка на цена на чинење на судки предмет и цена на чинење на обуките во академијата за судии и јавни обвинители.

Оваа активност се реализираше на почетокот од 2012 година.

Реализација на законските надлежности согласно Закон за судови и Закон за плати на судии

Судскиот буџетски совет во тековната 2012 година, активно продолжи да постапува по барањата на судиите за реализирање на нивните права утврдени со Законот за судови и Законот за платите на судиите.

Во 2012 година, единаесет судии се стекнале со правото на патни трошоци, тројца судии го оствариле правото на закупнина, додека службен стан побарале пет судии. Овој податок може да се согледа во подолунаведениот табеларен преглед.

	Право по Закон за судови и Закон за плати на судии	Број на реализирани права
1,	Реални патни трошоци	11
2,	Закупнина на стан	3
3.	Службен стан	5
4.	Одвоен живот	/
	Вкупно	14

Во однос на обезбедување на правата на судиите, и понатаму проблем претставува околноста што голем број на судии кои ја вршат судиската функција надвор од местото на нивното живеалиште не можат да го остварат правото на користење на службени станови. Овие барања Советот ги препраќа до Владата на Република Македонија а во меѓувреме на судиите им се признава правото на надоместок за закупнина на стан (доколку склучат договор за закуп на стан) или правото на реални патни трошоци.

Постапување на СБС по барањата на единките корисници за реализација на права од работен однос вработените во судска власт

На **годишно ниво**, од Буџетот на Република Македонија за 2012 година, од ставка 464, одобрени и исплатени се финансиски средства од раздел 29010 – судска власт, програма 20 – судска администрација, категорија 46 – субвенции и трансфери во вкупен износ од **3.807.663,00** денари за исплата на надоместоци од работен однос за 2012 година.

Во тековната 2012 година, одобрени се и доставени за реализација до единките корисници вкупно:

- 37 барања за парична помош, при што се одобрени и исплатени финансиски средства во вкупен износ од **660.000,00** денари;
- 3 барања за одобрувања на средства за исплата на боледување подолго од шест месеци во вкупен износ од **89.649,00** денари и
- 73 барања за одобрувања на средства за исплата на отпремнина во вкупен износ од **3.058.014,00** денари.

Нереализирани останаа три побарувања за парична помош поднесени од: Основен суд Гостивар, Основен суд Кичево и Врховен суд на РМ (за исплата на Сузана Ѓоргиевска)поради непостоење на законски основ за одобрување на средства за парична помош.

. Овој податок може да се согледа во долунаведениот табеларен преглед.

Основ на надоместок од работен однос	Вкупно реализирани	Вкупно исплатени
Парична помош	37	660.000
Боледувања подолги од шест месеци	3	89.649
Отпремнини	73	3.058.014
Вкупно	113	3.807.663

Спроведување на Законот за јавна внатрешна финансиска контрола на ниво на судска власт

Судскиот буџетски совет во јуни 2012 година до Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола при Министерството за финансии го достави во писмена форма Годишниот извештај за квалитетот и состојбата на системот за финансиски менаџмент и контрола во судството за 2012 година.

При анализа на добиените податоци од судовите, утврдена е состојбата во која кај 36 единки корисници е спроведено самооценување и бодирање, од кои кај 13 субјекти се бележи вкупна оцена под 100 бодови, од максимален број бодови 145.

Просечната оценка добиена за целото судство изнесува 3,76 од можните бодови за самооценување во прашалникот. Треба да се нагласи дека во однос на претходната 2011 год, оваа оценка изнесувала 3,54 и од тогаш до денес **забележано е зголемување од 0,22.**

Соодносот на оцените по поединечните области од Прашалникот за самооценување на финансиското управување и контрола за 2012 година со оцените за областите од Прашалникот изнесени за 2011 година, може да се согледа и преку следниот табеларен преглед:

Преглед на состојбата за период 2011/2012 година			
Р.бр.	Области од Прашалникот за самооценување на фин. управување и контрола	Просечна оцена во 2011 год.	Просечна оцена во 2012 год.
1	Контролна средина	4,02	4,04
2	Управување со ризици	3,17	3,3
3	Контролни активности	3,70	3,8
4	Информации и комуникации	4,24	4,33
5	Мониторинг и проценка	2,56	3,28

Во 2012 година имаме зголемување на бројот на утврдената потреба за именување на координатор за финансиско управување и контрола кај единките корисници од судската власт.

Од дадените одговори во прашалникот може да се заклучи дека сеуште кај дел од субјектите нема воспоставено претходни (ex ante) контроли додека зголемен е бројот на воспоставени дополнителни (ex post) контроли од страна на раководителите на субјектите.

Поголем број од изјавените коментари и забелешки од субјектите се однесуваат на околноста дека постои недостиг на стручен и професионален кадар кој би бил надлежен за водење и спроведување на ефикасен систем на финансиски менаџмент и контролни активности во судот и предлагаат внатрешната контрола да се спроведува од страна на Судскиот буџетски совет.

Но, напоредно со овој проблем, од особена важност може да се истакне фактот што во споредба со минатата 2011 година значително е зголемен бројот на субјектите кои имаат изготвено мапи (работни процеси).

Автоматизиран Буџетски Менаџмент Систем

Во текот на 2012 година, Стручната служба на Судскиот буџетски совет континуирано продолжи со следење и контрола на функционирањето на АБМС апликацијата, администрирање на базата на податоци и поддршка на корисниците на Автоматизираниот буџетски менаџмент систем (АБМС). Се изврши одредена унификација на сметководствената евиденција во АБМС системот која овозможува квалитетна обработка на податоците од тековната работа на судовите и изготвување аналитички материјали и информации за потребите на Судскиот буџетски совет.

Водење Регистар на судски службеници

Во насока на формирање на единствена рамка за развој и управување со човечките ресурси, а согласно своите законски надлежности, Судскиот буџетски совет води Регистар на судски службеници.

Во текот на 2012 година, Судскиот буџетски совет континуирано продолжи со ажурирање на податоците на судските службеници во Регистарот на судските службеници.

Регистарот нуди податоци за вкупниот број судски службеници и структура на судските службеници по одредени параметри (звање, пол, возраст, степен на образование и национална структура).

Анализа за оценувањето на судските службеници во судската власт за 2012 година

Оценувањето на судските службеници претставува континуиран процес кој има за цел да прикаже реалната состојба со квалитетот, стручноста, ефикасноста на работењето и ефективността во извршувањето службените задачи, односно остварувањето на поставените работните цели.

Оценувањето на судските службеници е уредено со глава VI - Оценување на судските службеници од Законот за судска служба (Сл. весник на РМ бр.98/08, 161/08, 6/09 и 150/10), како и со Правилникот за начинот, постапката и образецот за оценување на судските службеници (Сл. весник на РМ бр.70/09).

Законска обврска за доставување на извештај за оценување на судските службеници за 2012 година имале 34 судови, од кои ваков извештај до стручната служба на Судскиот буџетски совет за периодот 01.01. - 30.06.2012 година доставиле 31 судови или 91,17%, а за периодот 01.07. – 31.12.2012 година извештај за оценување на судските службеници доставиле 29 судови или 85,29%.

Табела бр.1 – Листа на судови кои не доставиле извештај за оценување на судските службеници за периодот 01.01 – 30.06.2012 година

Основен суд Ресен

Основен суд Гостивар

Основен суд Дебар

Табела бр.2 – Листа на судови кои не доставиле извештај за оценување на судските службеници за периодот 01.07. – 31.12.2012 година

Основен суд Ресен

Основен суд Неготино

Основен суд Гостивар

Основен суд Дебар

Апелационен суд Гостивар

I. Во судовите кои доставиле извештај за оценување за периодот 01.01. - 30.06.2012 година оценети се вкупно 1805 судски службеници.

Од оценетите судски службеници со оцена „се истакнува“ се оценети 1028 или 56,95%, со оцена „задоволува“ се оценети 724 или 40,11%, со оценка „делумно задоволува“ се оценети 48 или 2,65% и со оценка „ не задоволува“ се оценети 5 судски службеници или 0,27%.

II. Во судовите кои доставиле извештај за оценување за периодот 01.07. – 31.12.2012 година оценети се вкупно 1752 судски службеници.

Од оценетите судски службеници со оцена „се истакнува“ се оценети 987 или 56,33%, со оцена „задоволува“ се оценети 716 или 40,86%, со оценка „делумно задоволува“ се оценети 48 или 2,73% и со оценка „ не задоволува“е оценет 1 судски службеник или 0,05%.

КАДРОВСКА СОСТОЈБА ВО СУДСВОТО

Обемот, квалитетот и степенот на развој на човечките ресурси и нивниот потенцијал го условува функционирањето, независноста и ефикасноста на судската власт, како и степенот на доверба на судската власт во нашето општество. Имајќи во предвид дека судиската функција е носечкиот столб во обезбедувањето и заштитата на правдата, човековите права и слободи, обезбедувањето на соодветни услови од сите аспекти за непречно реализирање на истата е дефинирано како приоритет на Судскиот буџетски совет.

Утврдувањето на бројот на потребни судиски места во судовите е во надлежност на Судскиот совет на РМ, а Советот на судската служба на судската администрација дава согласност на актите за внатрешна организација и систематизација во судовите.

На ден 31.12.2011 година во Судската власт биле вработени 3.113 лица, а на ден 31.12.2012 година биле вработени вкупно 3.018 лица во судската власт, од кои:

		2011	2012
1	Членови на Судски совет	13	13
2	судии	678	672
3	Државни службеници	36	38
4	Судски службеници	2041	1959
5	Судск полиција	177	178
6	Работници	168	158
7	вкупно	3113	3018

Старосната, половата и образовната структура на вработените лица во судската власт (без членовите на Судскиот совет на РМ и судиите) е разнолика .

Образовна структура

образование	Број на вработени	Процентуална застапеност
-------------	-------------------	--------------------------

ВСС	617	26,45
ССС	1.516	64,98
Основно образование	200	8,57
вкупно	2.333	100,00

Полова структура

пол	Број на вработени	Процентуална застапеност
Мажи	885	37,93
жени	1.448	62,07
вкупно	2.333	100,00

Старосна структура

возраст	Број на вработени	Процентуална застапеност
0-24 години	1	0,17
25-49 години	1.334	57,18
Постари од 50 години	995	42,65
вкупно	2.333	100,00

ПРИПАДНОСТ НА ЗАЕДНИЦА									ВКУПНО вработени
	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Срб и	Влас и	Бошњаци	други	
СУДСКА АДМИНИСТРАЦИЈ А	1979	230	28	27	19	31	9	10	2333

Процентуална застапеност	84,83	9,86	1,20	1,16	0,81	1,33	0,39	0,43	100,00
--------------------------	-------	------	------	------	------	------	------	------	--------

Во 2012 година продолжија да се применуваат антикризните мерки на Владата на Република Македонија во делот на замрзнување на сите вработувања во јавниот сектор во Република Македонија, односно и во 2012 година продолжи да важи политиката на забрана за нови вработувања согласно Правилниците за систематизација, политиката на забрана за нови вработувања со цел пополнување на упразнети работни места, како и со политиката на забрана за вертикални унапредувања кај сите буџетски корисници, при што во единките корисници на судска власт не се пополнуваа трајно испразнетите работни места (по основ на пензија, отказ, избор за судија или обвинител и сл.), а не се реализираа ни вработувања по НПAA програмата.

Во рамките на реформите на судскиот систем, Судскиот буџетски совет заедно со Судскиот совет на Република Македонија се залага и ги поддржува активностите за реализација на заедничката цел секој судија да има свој стручен соработник, а се со цел за зголемување на ажурноста и ефикасноста на судовите, како и зајакнување на човечките ресурси и правичната застапеност на припадниците на заедниците во судската власт.

Потреба од нови вработувања во судството

Состојбата на недостиг на потребен кадар во судството беше присутен и во текот на 2012 година. Недостигот на кадар се однесува на:

- раководен кадар кој ќе му помага на претседателот на судот односно судскиот администратор во раководењето со судската служба и вршењето на работите од судската управа (раководители на служба, раководители на судски оддел, раководители на судско одделение, раководители на одделение и сл.) Потребата од раководен кадар особено е нагласена со Измените на Законот за судска служба во делот на обврската за оценување на судските службеници два пати во текот на годината. При тоа најкритична е состојбата со ОС Скопје 1 и ОС Скопје 2 како најголеми судови каде судскиот администратор врши оценување на повеќе стотини лица,

- потребниот стручен и административно технички кадар кој е директно во функција на судиите и остварувањето на нивната функција (стручни соработници, дактилографи, раководители на оддели, преведувачи, доставувачи, вработени во писарница и сл.). Од извештаите на судовите за реализација на годишната програма за работа за 2012 година мож да се забележат големи разлики во бројот на судската администрација во однос на бројот на судии и предмети во работа. (прилог табела)

- стручни кадри од областа на односи со јавност, областа на човечките ресурси, јавна внатрешна финансиска контрола, стратешко планирање и сл. Односно се работи за кадри кои не се директно во функција на судската функција, но кои современите текови на функционирање на институциите го наметнуваат како потреба.

РЕАЛИЗАЦИЈА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2012 ГОДИНА

Согласно член 1 од Законот за судски буџет со судскиот буџет се финасира судската власт во Република Македонија. Судскиот буџет е определен како дел од Буџетот на Република Македонија.

Согласно член 2 од Законот за судски буџет Судскиот буџет претставува годишна процена на приходите и расходите на судската власт, што ги утврдува Собранието на РМ и е наменет за финасирање на судската власт. Судскиот буџет е дел од Буџетот на РМ издвоен како посебен дел означен со Судска власт.

Почнувајќи од 2012 година требаше да започне примената на член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет (Службен весник на РМ бр 145 од 5.11.2010 година) кој предвидува средствата за “судска власт“ во Буџетот на Република Македонија потребни за функционирање на единките корисници, да се утврдуваат во износ од најмалку 0,8 %, при што за буџетската 2012 година требаше да изнесува 0,5 % од БДП на Република Македонија. Оваа законска одредба не се примени во 2012 година, Исто така не се испочитува ниту став 2 од споменатиот член 4 согласно кој во случај на ребаланс на буџетот на Република Македонија не може да се намалуваат средствата наменети за финасирање на судската власт. Со ребалансот на буџетот на РМ се изврши намалување на буџетот на судската власт. Во апсолутен износ од 47.318.000 денари или односно намалување од 2,62%, (прилогТабела).

Трошоците на судскиот буџет ги опфаќаат:

Тековни трошоци:

- за платите и надоместоците на судиите,
- за платите и надоместоците на судските службеници, државните службеници и другите вработени во судството,
- за стоки и услуги за работа на судовите,
- за трошоци во постапките,
- плаќањата за други трошоци од редовната работа на судовите,
- за стручно усовршување на судиите, судските и државните службеници и другите вработени во судовите,
- за платите и надоместоците на вработените во Академијата за обука на судии и јавни обвинители,
- за стоки и услуги за работа на Академијата за обука на судии и јавни обвинители,
- плаќањата за други трошоци од редовната работа на Академијата за обука на судии и јавни обвинители,
- за почетна обука на кандидати за судии и заменици на јавни обвинители и постојано стручно усовршување на судиите, јавните обвинители, нивните заменици, на судските и обвинителските службеници, како и на државните службеници во Министерството за правда кои вршат работа од областа на правосудството.

Капитални трошоци

- набавка на капитални средства на судовите,
- инвестиционо одржување на објектите и опремата во судовите ,
- набавка на капитални средства за Академијата за обука на судии и јавни обвинители,
- инвестиционо одржување на објектите и опремата на Академијата за обука на судии и јавни обвинители.

Предмет и обем на работа на судството за 2012 година

Обемот на работа на судовите е дефиниран од остатокот на судски предмети од претходна година и новопримените предмети во тековната година, решените и нерешените предмети. Судовите секоја година се соочуваат со голем обем на работа. Судовите прават огромни напори и конкретни активности во насока на совладување на приливот.

ПРИЛИВ НА ПРЕДМЕТИ ВО СУДОВИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2012 ГОДИНА

РБ	Суд	Нерешени предмети од претходната година	Примени предмети	Вкупно предмети во работа	Решени предмети	Нерешени предмети на крајот од годината	Разлика од нерешени предмети на почеток и крај на годината
1	Врховен суд на РМ	3289	4790	8079	5848	2231	1058
2	Виш Управен суд	5	1750	1755	1715	40	-35
3	Управен суд	15980	14611	30591	16363	14228	1752
Апелациони судови							
3	АС Битола	2022	8996	11018	9888	1130	892
4	АС Гостивар	1010	5067	6077	5193	884	126
5	АС Скопје	4341	19607	23948	20011	3937	404
6	АС Штип	402	6393	6795	6652	143	259
	Вкупно:	7775	40063	47838	41744	6094	1681

АС БИТОЛА - Основни судови							
1	ОС Битола	7629	21692	29321	22523	6798	831
2	ОС Крушево	467	1595	2062	1688	374	93
3	ОС Охрид	5455	13494	18949	13259	5690	-235
4	ОС Прилеп	10974	17508	28482	22204	6278	4696
5	ОС Ресен	472	2252	2724	2345	379	93
6	ОС Струга	3858	11610	15468	10612	4856	-998
	Вкупно:	28855	68151	97006	72631	24375	4480
АС ГОСТИВАР - Основни судови							
1	ОС Гостивар	11561	30524	42085	31168	10917	644
2	ОС Дебар	1835	2006	3841	2976	865	970
3	ОС Кичево	1310	12006	13316	12162	1154	156
4	ОС Тетово	9118	18157	27275	20203	7072	2046
	Вкупно:	23824	62693	86517	66509	20008	3816
АС СКОПЈЕ - Основни судови							
1	ОС Велес	4338	12340	16678	13613	3065	1273
2	ОС Гевгелија	1084	8298	9382	8653	729	355
3	ОС Кавадарци	2214	7629	9843	8011	1832	382
4	ОС Кратово	212	1560	1772	1595	177	35
5	ОС Крива Паланка	564	4252	4816	4151	665	-101
6	ОС Куманово	14408	28373	42781	29862	12919	1489
7	ОС Неготино	3794	6238	10032	7777	2255	1539
8	ОС Скопје I Скопје	54091	67925	122016	65047	56969	-2878
9	ОС Скопје II Скопје	50092	30718	80810	40913	39897	10195
	Вкупно:	130797	167333	298130	179622	118508	12289

АС ШТИП - Основни судови							
1	ОС Берово	410	3368	3778	3424	354	56
2	ОС Винаца	341	4441	4782	4336	446	-105
3	ОС Делчево	816	4631	5447	4691	756	60
4	ОС Кочани	1448	11743	13191	11435	1756	-308
5	ОС Радовиш	474	7153	7627	7128	499	-25
6	ОС Св. Николе	1086	4002	5088	4271	817	269
7	ОС Струмица	6966	19660	26626	22199	4427	2539
8	ОС Штип	3510	11539	15049	12457	2592	918
Вкупно:		15051	66537	81588	69941	11647	3404

Вкупно за судовите на цела територија на Р. Македонија

1	Вкупно:	225576	425928	651504	454373	197131	28445
---	---------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

Табелата е превземена од Годишниот извештај за работата на Судскиот совет на Република Македонија за 2012 година

Судскиот буџет содржи две програми:

- програма 20-судска администрација и
- програма 30-Академија за судии и јавни обвинители

Програмата 20-Судска администрација ги опфаќа средствата за финасирање на активностите и функциите на Судскиот совет на РМ, Врховниот суд на РМ, Управниот суд, апелационите судови и основните судови со проширена и основна надлежност.

Програмата 30-Академија за судии и јавни обвинители ги опфаќа средствата за финасирање на активностите на Академијата.

Вкупниот буџет на судската власт за 2012 година (Сл. Весник на РМ бр.180 од 26.12.2011 година) изнесуваше 1.803.583.000 денари. Предлог буџетското барање на судската власт за 2012 година изнесуваше 2.301.030.000 денари, што значи, одобрените средства со буџетот за 2012 година не беа доволни за нормално и ефективно работење на единките корисници на судската власт.

Во текот на годината беше извршен ребаланс на буџетот на Република Македонија (Службен весник на РМ бр.71/2012 од 07.06.2012 година) и буџетот беше намален за 47.317.000 денари односно за 2,62%.

Структурата на средствата по категории е следната:

Кат	назив	Основен буџет	%	Ребаланс на буџетот	%
40	Плати и надоместоци	1.511.900.000	83,83	1.548.200.000	88,15
42	Стоки и услуги	260.883.000	14,47	190.095.000	10,82
46	Субвенции и трансфери	20.000.000	1,10	10.970.000	0,63
48	Капитални расходи	10.800.000	0,60	7.000.000	0,40
	ВКУПНО	1.803.583.000	100,00	1.756.265.000	100,00

Табела: Структура на буџет судска власт за 2012 година по категории

Процентуалното учество на поделните категории покажува релативно високо учество на категоријата 40- Плати и надоместоци од плати, а ниско учество на категоријата 42-Стоки и услуги во рамките на која категорија се обезбедуваат средства за тековно работење на судовите. Недоволниот буџет на категоријата 42-Стоки и услуги имаше негативно влијание врз нормалното функционирање на судовите и редовно надмирување на обврските од работењето. Категоријата 46-Субвенции и трансфери како и категоријата 48-капитални инвестиции и покрај првично поголемиот буџет, со измените на буџетот и пренамените бележат намалување.

Во текот на годината Судскиот буџетски совет постојано ја следеше реализацијата на средствата по поделни ставки и ја ценеше ургентноста од обезбедување средства за одредени потреби и изврши пет пренамени во рамките на буџетот на програма 20.

Во рамките на категорија 42-Стоки и услуги во 2012 година постои постои несовпаѓање на одобриениот буџет за 2012 година и одобриениот план за трошење во вкупен износ од 436.066 денари и тоа:

Ставка 423-Материјали и иситен инвентар	-386.457 денари
Ставка 424-Поправки и тековно одржување	- 29.442 денари
Ставка 426-Други тековни расходи	-20.167 денари

Категорија 40 – Плати и надоместоци од плати

Со категоријата 40 – Плати и надоместоци од плати се обезбедија средства за редовна исплата на плати и надоместоци од плати на вработените во судската администрација (тековна состојба), новоизбраните судии

Со оглед на структурата на вработените во судската власт, исплата на платите се врши согласно следните закони:

- за членовите на Судскиот совет на РМ- Закон за исплата на плати на членови на Судски совет на република Македонија,

- за судиите во Врховниот суд на РМ, Управниот суд, апелационите и основните судови- Закон за исплата на плати на судии,
- за функционерите во Академијата за обука на судии и јавни обвинители -Законот за Академија за обука на судии и јавни обвинители,
- за вработените службеници во Судскиот совет на РМ и Академијата со статус на државни службеници -Законот за државни службеници,
- за службениците и судската полиција со статус судски службеници- Закон за судски службеници
- за останатите вработени во судската власт- Законот за работни односи.

За оваа категорија средствата обезбедени со почетниот буџет за програма 20- судска администрација беа доволни за исплата на плати на вработените во текот на годината и стата се одвиваше редовно и навремено, согласно законските прописи.

Судскиот буџетски совет ја следеше динамиката на реализација на категорија 40-Плати и надоместоци и во текот на годината се реализираа две пренамени од категорија 40-Плати и надоместоци од плати на категорија 42- Стоки и услуги.

Категорија 42 – стоки и услуги

Категоријата 42-Стоки и услуги е најдинамичната категорија во рамките на судскиот буџети од каде се обезбедуваат средства за тековно работење на судовите. Најголем дел од средствата обезбедени со буџетот, со одлуката на Судски буџетски совет бр. 02-21/10 од 18.01.2012 година, беа одобрени како буџет на единките корисници на судската власт година и со истите менаџира секој суд самостојно, а дел од средствата беа наменети за централизиран плаќања од судскиот буџет за потребите на единките корисници. Распределбата на буџетот по единки корисници се изврши согласно усвоените Критериуми и методологија за распределба на судскиот буџет, при што особено се водеше сметка за надлежноста на судот, бројот на предмети во работа, бројот на судии, барањата на судовите, неизмирените обврски од претходната година и сл.

Судскиот буџетски совет во текот на годината со одлуки даде генерални насоки за наменско, ефикасно и ефективно користење на средствата, а се спроведоа и централизиран набавки со цел заштеда на средства.

Преку модулите на АБМС системот во текот на годината се следеше реализацијата на буџетот на секоја единка и се утврдуваше потребата од дополнителни измени во одобрените буџети по поделни единки корисници. Исто така се утврдуваа и најдобрите практики во трошењето на средства за определена намена и беа споделувани со другите единки корисници на судската власт.

Почетниот буџет за 2012 година за судската власт за оваа ставка, како и претходните години не беше согласно предлог буџетското барање на судската власт и не беше доволен за покривање на основните потреби на судската власт. ***Практиката со ребаланс значително да се интервенира на зголемување на буџетот на оваа категорија во 2012 година не беше случај, а како последица на ефектот на светска економска криза во домашната економија.***

Во текот на годината, беа извршени и неколку пренамени на барање на Судскиот буџетски совет со цел максимално искористување на средствата.

Значајно е да се напомене дека во текот на годината согласно Упатството за начинот на извршување на налозите за извршување кои ја задолжуваат буџетската сметка (Сл.весник на РМ бр 171 од 30.12.2010 год) со цел реализација на правосилните извршни решенија, Министерството за финансии по автоматизам вршеше пренамена на средствата од категоријата 42-Стоки и услуги во корист на ставката 465-Исплата по извршни исправи, во вкупен износ од 7.760.894,00 денари што значеше голем одлив на средства за реализација на тековните обврски.

Процентот на вкупната реализација во висина од 99,85 % е во согласност со приоритетот на Судскиот буџетски совет и судската власт за максимална реализација на судскиот буџет.

Во прилог на овој извештај е даден преглед на реализација на категорија 42 по единки корисници од аспект на конечно одобрен буџет, како и неизмирените обврски заклучно со 31.12.2012 година.

Забелешка: Извршените пренамени на буџетските средства во текот на годината, за раздел 29010-судска власт, предизвикуваат измени во одобрените средства кај единките корисници. Конечните одобрени средства, согласно учеството на секој суд во распределбата на средствата на судскиот буџет состојба 31.12.2012 година треба да се сублимира во Измена на годишната распределба на средства за 2012 година за единките корисници на судската власт за буџетските сметки. Советот Измената ја одобри со Одлука 02-21/12 од 18.01.2012 година.

Ставка 420 - Патни и дневни расходи

Буџетот на ставката 420 со основниот буџет изнесуваше 1.500.000 денари, но во текот на годината со измените и дополнувањата на буџетот беше намален за 1.200.000 денари, односно изнесуваше 300.000 денари.

Буџет 2013	Ребаланс 2013	разлика	% на намалување
1.500.000	300.000	- 1.200.000	-80,00 %

Со оглед на недостигот од доволно средства единките корисници реализираат минимум патувања, и тоа само во земјата, а патувања во странство воопшто не се реализираат, иако постои нагласена потреба за истите.

Она што треба да се напомене е дека буџетот е несразмерен и потценет од аспект на обезбедување редовни посети на повисоките судови на помалите, а со цел обезбедување координација, контрола во работата како и ефикасност во работењето на судовите.

Во однос на оваа ставка карактеристично е да се напомене дека законската поставеност на Судскиот буџетски совет и Советот за судска служба кои како тела се составени од членови кои се и од внатрешноста на државата, а седиштата се во Скопје, имаат потреба од чести одржување на седници, за што се потребни средства за патни расходи. Секако дека потребата од патувања на вработените во судовите последните години е произразена и поради стратешките определби на Владата на РМ за имени на бројни закони за што се реализираа чести средби на претставници од судската власт.

Реализацијата на оваа ставка изнесува 74,01 %.

Ставка 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

Буџетот на ставката 421 со основниот буџет изнесуваше 118.000.000 денари, но во текот на годината со ребаланс на буџетот беше намален за 28.000.000 денари, односно изнесуваше 90.000.000 денари.

Буџет 2013	Ребаланс 2013	разлика	% на намалување
118.000.000	90.000.000	- 28.000.000	-23,73 %

Во текот на годината, слободните средства од другите категории, пред се од категорија 40-Плати и надоместоци од , се пренаменија на ставката 421, со цел реализација на обврските кон Топлификација и добавувачите на нафта, а исто така дел од средствата беа наменети за реализација на обврските за реални патни трошоци на судиите.

За оваа ставка е карактеристично што и покрај настојувањето да се реализираат заштеди во трошењето, давателите на услугите најчесто се претпријатија со монополски статус, така што речиси и не постојат услови за намалување на обврските. Цената на топлинската енергија во 2012 година во однос на 2010 и 2011 година се зголеми и тоа предизвика сериозно оптоварување на судскиот буџет.

Судскиот буџетски совет донесе повеќе одлуки во насока на намалување на трошоците на оваа ставка, со цел обезбедување заштеда, и тоа во однос на мобилната телефонија и доставата на судските писмена. Особено се посочи потребата и обврската на судовите за меѓусебно помагање при доставата.

Најголемо оптоварување на оваа ставка и понатаму се обврските за службената достава на судските писмена, и покрај склучените договори за повластена достава на истите и наплатата од страна на Македонска пошта само на уредната достава. .

Исто така и енергенсите за затоплување на судските згради се значителен дел од оваа ставка во вкупен износ од околу 28,000,000 денари за судовите кои се греат на екстра лесно гориво, а обврските кон топлификација изнесуваат околу 22,500,000 денари.

Она што последните години е сериозно оптоварување на буџетот на оваа ставка се обврските за реални патни трошоци на судиите кои живеат во една, а работат во друга општина, а кои изнесуваат околу 12.000,000 денари.

И покрај настојувањата на судовите за максимално економично работење, обврските кои како неизмирени се пренесоа во 2012 година се големи и значително ќе го оптоварат буџетот за 2013 година.

Реализацијата на буџетот на оваа ставка изнесува 99,44 %.

Ставка 423-Материјали и ситен инвентар

Буџетот на ставката 423 во 2012 година со основниот буџет изнесуваше 22.453.000 денари, а во текот на годината со ребалансот се намали за 3.153.000 денари, односно изнесуваше 19.300.000 денари.

Буџет 2013	Ребаланс 2013	разлика	% на намалување
22.453.000	19.300.000	- 3.135.000	-14,04 %

Од оваа ставка се обезбедуваат средства за канцелариски материјали како и за АОП опрема. Во најголем дел од судовите воведена е евиденција на набавката и потрошувачката на канцелариски материјали и АОП опрема преку модулот за магацинско работење во АБМС системот. Со евиденцијата максимално се воведи контрола во трошењето на средствата, но сепак, неизмирените обврски покажуваат дека буџетот определен за оваа ставка не ги задоволува потребите на судовите.

Треба да се посочи дека во текот на годината повеќе судови, особено со проширена надлежност реагираа на недоволните средства за оваа ставка и дека се соочуваат со сериозни проблеми во обезбедувањето на потребна хартија и тонери за тековна работа.

Реализацијата на оваа ставка изнесува 97,23 %.

Ставка 424-поправки и тековно одржување

Буџетот на ставката 424 со основниот буџет изнесуваше 11.600.000 денари, а во текот на годината со измените и дополнувањата на буџетот беше намалена за 2.850.000, односно изнесуваше 8.750.000 денари.

Буџет 2013	Ребаланс 2013	разлика	% на намалување
11.600.000	8.750.000	- 2.850.000	-24,57 %

Анализирајќи ги потставките, на одржување и поправки на возилата се одлеани најголем дел од средствата, имајќи го предвид фактот дека возниот парк со кој располагаат судовите е стар и дотраен (судовите располагаат со околу 70 возила постари постари од 14 години).

Реализацијата на оваа ставка изнесува 94,79 %.

Ставка 425- Договорни услуги

Буџетот на ставката 425 со основниот буџет изнесуваше 85.000.000 денари, но во текот на годината со измените и дополнувањата на буџетот беше намален за 23.305.000 денари, односно изнесуваше 56.695.000 денари.

Буџет 2013	Ребаланс 2013	разлика	% на намалување
85.000.000	56.695.000	- 23.305.000	-33,30%

Расходите кои се опфатени со ставката **425- Договорни услуги** во најголем дел се однесуваат на трошоци за кривичните постапки и прекршочните постапки. Видот на трошоците како и начинот на исплата се определни со процесните закони и тоа:

1. Трошоците на кривичната постапка се издатоците направени по повод кривичната постапка од нејзино поведување до нејзино завршување и издатоците за преземените истражни дејствија пред истрагата и истите опфаќаат:

Трошоци за сведоци, вештаци, преведувачи, стручни лица, толкувачи, трошоци на увид, превозни трошоци на обвинетиот, издатоци за доведување на обвинетиот, превозни трошоци на службените лица, трошоци за лекување на обвинетиот за време додека се наоѓа во притвор и сл.

Согласно член 88 став 4 од Закон за кривична постапка овие трошоци, како и нужните издатоци на назначениот полномошник на оштетениот како тужител се исплатуваат однапред од средствата на судот, а се однесуваат на постапките поради кривични дела за кои се гони по службена должност.

Ставката 425 особено е оптоварена со исплатата на правосилните решенија кои произлегуваат од член 93 од Законот за кривична постапка –пречистен текст (Сл. весник на РМ бр.15/05) кои се однесуваат на трошоците од ослободителните пресуди кои паѓаат на товар на судскиот буџет, а за кои во постапката пред судот како странка се јавува Јавното обвинителство на РМ.

2. Трошоци на прекршочна постапка се издатоци за сведоци, вештаци, преведувачи, толкувачи, увиди и претресување на простории и лица и чување на одземени предмети, издатоци за приведување, трошоци за службени дејствија и за службени лица и издатоци за лекување на обвинетиот, а се дефинирани со член 122 став 3 од Законот за прекршоци.

Значително оптоварување на буџетот предизвика високата цена на услугите на Институтот за судска медицина, а исто така тоа предизвика сериозни проблеми во работата на судовите.

Напорите за заштеди по однос на оваа ставка се ограничени имајќи го предвид споменатото дека се работи за законски права на странките во судскиот процес, како и на обезбедување на експертизи на кои се базира судската пресуда,

Реализацијата на оваа ставка изнесува 99,89 %.

Ставка 426- Други тековни расходи

Износот на ставката 426 со основниот буџет изнесуваше 3.000.000 денари, но во текот на годината беше намален за 1.000.000 денари, односно изнесуваше 2.000.000 денари. Средствата од оваа ставка се наменети за тековни расходи, и се значително ниски во однос на реалните потреби на судовите.

Реализацијата на оваа ставка изнесува 92,17 %.

Категорија 46 - Субвенции и трансфери

Буџетот на ставката 464 со основниот буџет изнесуваше 20.000.000 денари, но во текот на годината со измените и дополнувањата на буџетот беше намален и изнесуваше 10.000.000 денари. Вака обезбедените средства беа доволни за покривање на обврските од правата од работен однос на вработените во судската власт, за извршните и правосилните пресуди на товар на судскиот буџет.

Во текот на 2012 година од страна на Врховниот суд на Република Македонија се донесени вкупно 170 решенија за повреда на правото на судење во разумен рок, по кои Судскиот буџет е задолжен да исплати правичен надоместок и трошоци на постапката во вкупен износ од 9.619.575,00 денари. Од вкупно 170 решенија, во 49 решенија е досуден правичен надоместок и трошоци на постапката во вкупен износ до 30.000,00 денари, 63 решенија во вкупен износ до 60.000,00 денари, 40 решенија во вкупен износ до 90.000,00 денари и 18 решенија во вкупен износ над 90.000,00 денари. При тоа до 31.12.2012 година согласно уредно доставените податоци за исплата на надоместокот од страна на странките во постапките од наведениот износ исплатени се вкупно 8.433.474,00 денари.

Треба да се напомене дека и покрај потешкотиите околу прибирањето на податоците од странките на кои им е досуден правичниот надомест, а врз основа на кои се врши реализацијата, СБС особено внимава на почитување на законскиот рокот за исплата на овие надоместоци во рок од три месеци.

Согласно Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2012 година, Судскиот буџетски совет и во 2012 година континуирано продолжи да постапува по поднесените барања на единките корисници од судската власт за обезбедување средства за исплата на надоместоци од работен однос (парична помош за боледувања подолги од шест месеци, солидарна помош и отпремнини) при што се исплатени вкупно 3.598.962,00 денари од судскиот буџет.

Категоријата 46 особено е оптоварена со исплатата на правосилните и извршните решенија кои произлегуваат од член 93 од Законот за кривична постапка –пречистен текст (Сл. весник на РМ бр.15/05). Ова се однесува на трошоците од ослободителните пресуди паѓаат на товар на судскиот буџет, како и обврските на единките корисници кои не се подмирени во законскиот рок поради недостиг на средства, а добавувачите по судски пат ги реализираа средствата. Вкупниот износ исплатен по овој основ изнесува 7.756.298,00 денари.

Реализацијата на оваа ставка изнесува 99.96 %.

КАТЕГОРИЈА 48 – КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

На категорија 48 - капитални расходи, за инвестиционо одржување на судските згради во Република Македонија беа предвидени **10.800.000** денари од Буџетот судска власт за 2012 година, Програма 20-судска администрација. Проектираните средства беа за 52,47% помалку од одобрените капитални расходи за судската власт со Буџетот на РМ за претходната година.

Овие средства во текот на годината беа намалени за 3.800.000 денари со Изменувањето и дополнувањето на Буџетот на Република Македонија за 2012 година („Службен весник на РМ“ бр. 71 од 07.06.2012 година), односно судската власт располагаше со буџет за капитални расходи од **7.000.000** денари или за 35,19% помалку во однос на првично проектираните буџетски средства. Со Измената на ГПИ поради ребалансот на Буџетот, беа скратени сите предвидени средства на ставката 481-градежни објекти и делумно беа намалени средствата на ставката 485-вложувања и нефинансиски средства.

Буџетски одобрените средства во категоријата 48 – капитални расходи во 2012 година претрпеа уште една измена со добиените одобренија од Министерството за финансии бр. 07-26885/2 и 07-26558/2 од 24.07.2012 година, со кои беа нивелирани на **7.210.000** денари. Со тоа беше искористена можноста за внатрешно прелевање по ставки за отстапување од буџетски распределените средства во рамки до 20%, дозволена со Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2012 година. Ваквата прераспределба беше неопходно потребна заради завршување на почнатите јавни набавки, за кои средствата беа скратени со Изменувањето и дополнувањето на Буџетот на РМ.

Целосен преглед на распределбата во категорија 48 капитални расходи по ставки во ГПИ, со направените измени во текот на годината, е прикажан на следната табела:

	Буџет на РМ 2012	Годишна програма 24.02.2012	Измена на Буџет на РМ 07.06.2012	Измена на ГПИ 05.07.2012	Одобренија Министерство за финансии 24.07.2012
480	3.000.000	2.550.000	3.000.000	2.400.000	2.435.000
481	3.000.000	3.500.000	0	30.000	30.000
485	4.800.000	4.750.000	4.000.000	4.570.000	4.745.000
48	10.800.000	10.800.000	7.000.000	7.000.000	7.210.000

Табела: Преглед распределба со измени на кат. 48-капитални расходи во Програма 20 – Судска администрација

Во рамките на одобрените средства, Судскиот буџетски совет ја спроведе Годишната програма за инвестирање од Буџетот судска власт за 2012 година (ГПИ), која ги опфати само најнеопходно потребните инвестициони активности за работа на судските институции во Република Македонија.

Заради овозможување на динамично следење на потребите на единките корисници, а во функција на поефикасна реализација на ГПИ, Судскиот буџетски совет и во 2012 година донесе Одлука за овластување на претседателот на СБС да врши пренамена на средства определени во делот Судска власт.

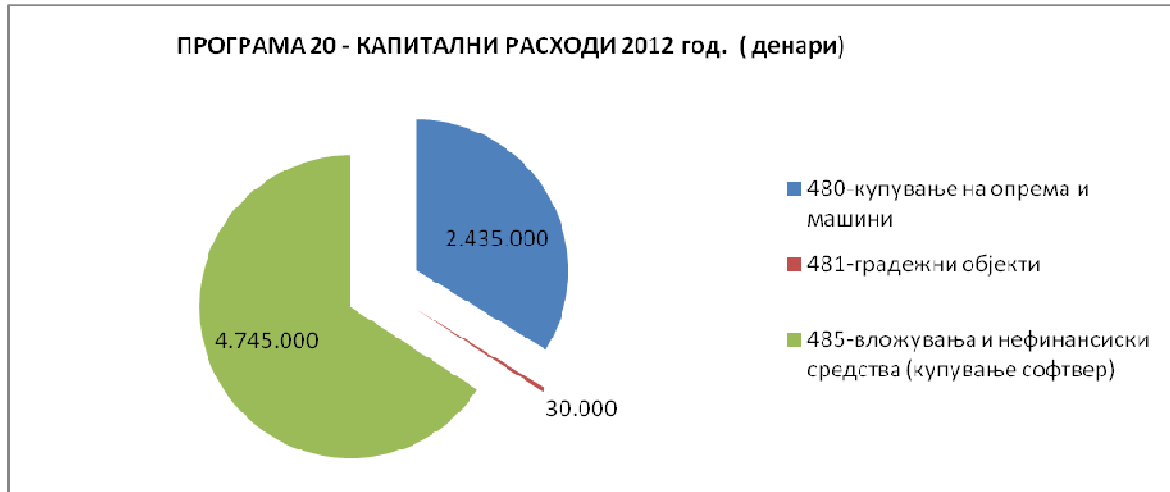

График: Преглед распределба по ставки во кат. 48-капитални расходи во Програма 20 – Судска администрација

Приоритет во планирањето на капиталните расходи од Буџетот судска власт за 2012 година имаше предвидениот проект за реновирање и адаптација на новоделениот простор на Судскиот совет на РМ за формирање на нов репрезентативен главен влез и за проширување на канцеларискиот простор на оваа врвна институција во судството, кој што сепак не беше реализиран поради изменувањето на Буџетот, со кое беа скратени сите средства на ставката 481-градежни објекти. Од планираните поголеми приоритетни набавки практично се реализираше само набавката на софтвер за одржување на неопходното ниво на заштита на компјутерскиот систем во судството.

Реализацијата на активностите за предвидените капитални расходи во рамките на ГПИ за програма 20 – судска администрација во 2012 година го задржа трендот на висока искористеност на буџетски распределените средства. Од вкупно одобрените 7.210.000 денари за капитални расходи, судовите и другите единки корисници реализира **7.185.200** денари, со што се постигна остварување со висок релативен показател од **99,66%**.

РЕАЛИЗАЦИЈА НА СОПСТВЕНИТЕ ПРИХОДИ НА СУДОВИТЕ ЗА 2012 ГОДИНА

Со судскиот буџет определен како дел од Буџетот на Република Македонија, покрај средствата одобрени од буџетот на РМ, се планира, усвојува и реализира и буџетот на сопствените приходи на судовите.

При проектирањето на буџетот на сопствените приходи за 2012 година се зедоа во предвид следните основи на приходи:

- приходи остварени од други неданочни приходи;
- приходи од осигурувања на имот.

Буџетот во овој дел се предвиде во износ од 40.000.000 денари, а се распредели по единки корисници согласно Одлуката за распределба 02-21/11 од 18.01.2012 година врз основа на барањата на единките корисници.

Со влегувањето во сила на Законот за измена и дополна на законот за судски буџет се зголемија основите по кои судовите можат да остваруваат сопствени приходи и тоа депозити, закупнини, судски паушали и слично. Судските паушали се најзначаен основ на обезбедување средства од сопствени приходи и истите ги остваруваат само основните судови. Со цел обезбедување поголем степен на наплата на паушалите судовите во текот на годината превзедоа повеќе мерки, а за паушалите кои не се наплатуваа од страна на странките, наплата се реализираше со поднесување на барање за извршување до извршителите. Треба да се напомене дека не постои военаченост меѓу судовите во однос на износот на прилив на средства по овој основ.

АКАДЕМИЈА ЗА ОБУКА НА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

За Академијата за судии и јавни обвинители во 2012 година беше одобрен буџет од 28.330.000 денари, што е за 7% повеќе во однос на 2011 година. Во текот на 2012 година по ребаланс на буџетот беа намалени средства во вкупен износ од 4.500.000 денари односно буџетто на Академија изнесуваше 23.830.000 денари. Одобрените средства за реализирање на почетната обука и постојаното стручно усовршување не беа доволни за активностите предвидени со плановите за работа на Академијата, поради што беше одобрена пренамена на средства од други ставки во рамките на буџетската Програма 30 - Академија за обука на судии и јавни обвинители.

Во текот на 2012 година, Академијата за судии и јавни обвинители спроведе низа активности за реализирање на планот за почетна обука на кандидатите за судии и јавни обвинители и за континуирана обука на судиите и јавните обвинители и други целни групи. Во периодот од 1 јануари до 31 декември 2011 година, во не се реализираше почетна обука за 5 генерација кандидати за обука на судии и јавни обвинители.

Во текот на 2012 година, во организација на Академијата или во соработка со други организации, беа одржани вкупно 232 семинари (вкупно 378 дена обука) и повеќе специјализирани програми, на кои учествуваа 7.158 учесници, меѓу кои 3.984 судии, 1.098 јавни обвинители, 977 стручни соработници и административни работници во судовите и 78 од јавните обвинителства, како и 1.021 надворешни учесници. Едукативниот процес во Академијата непосредно го спроведуваат вкупно едукатори, кои се избрани од активните

судии и јавни обвинители, судии во пензија, универзитетски професори, адвокати и други експерти.

Процентот на реализација на буџетот на Академијата за судии и јавни обвинители е висок и е согласно приоритетите на Судскиот буџетски совет за максимална реализација на буџетот. Во рамките на категоријата 42-Стоки и услуги, буџетот на ставката 425 - Договорни услуги е особено важен затоа што се обезбедуваат средства за надоместување на трошоците за кандидатите во почетна обука, едукаторите и менторите кои се вклучени во оваа обука, како и надоместување на трошоци на едукатори кои се вклучени во постојано стручно усовршување..

Средства примени од донации

Академијата за судии и јавни обвинители за 2012 година има реализирано седум проекти со средства од донатори во вкупен износ од 10.834.383,00. Дел од овие донаторски проекти се во целост реализирани во текот на годината, остатокот од средствата од овие проекти согласно со договорите кои се склучени со странските донатори ќе се реализираат во текот на 2013 година. Средствата од донаторската сметка воглавно од се однесуваат на ставка-425 каде што спаѓаат трошоците за исплата на хонорари на едукатори, преведувачи, изнајмување на опрема и сл., дел од реализацијата се врши од ставка-420 каде што спаѓаат патните трошоци и трошоците за сместување на учесниците на семинари.

Од вкупно остварените приходи во износ од 12.790.100,00 денари во тековната 2012 година се реализирани средства во износ од 10.690.304,00 денари. Овие средства не се реализирани поради тоа што проектите од кои се обезбедени средствата продолжуваат со своите активности и во 2013 година.

ЗАКЛУЧОЦИ ЗА УСПЕШНОСТА ВО ОПЕРАЦИОНАЛИЗАЦИЈАТА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2012 ГОДИНА И НАСОКИ ЗА ПОНАТАМОШНО СПРОВЕДУВАЊЕ НА СУДСКИОТ БУЏЕТ

- **почетниот буџет** за судската власт за 2012 година не ги задоволуваше потербите на судската власт за **остварување на основните функции на единките корисници**;
- **во текот на годината се донесоа** одлуки на Судскиот буџетски совет заради ублажување на состојбата во тековните расходи на судовите;

- следејќи ја состојбата по единки корисници преку АБМС-от, **извршени се бројни реалоцирања на средства во рамките на категоријата 42-тековни расходи**, со цел рационално искористување на одобрените финансиски средства;
- **работењето на судовите во 2012 година е со континуирани редовни ревизиски контроли од Внатрешната ревизија во судската власт и Државниот завод за ревизија на Република Македонија**. По извршените контроли и констатираните неправилности во процесот на извршувањето на судскиот буџет во судот, судовите имаат обврска во законски предвидените рокови истите да ги отстранат, за што е потребно да го известат СВС и органите кои спроведуваат контроли;
- **контрола на извршувањето на судскиот буџет** се врши и согласно одредбите од Законот за буџетите, Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија и трезорското работење во Република Македонија;
- **се врши имплементација на новите законски решенија и измените и дополнувањата на законите од областа на судството;**
- **преку АБМС системот обезбедено е секојдневно следење на реализација на буџетите на единките корисници** и секојдневното следење на спроведување на активностите;
- остварена е координација на активности со меѓународните донатори USAID и Светска банка;
- остварена е транспарентност во работењето.

- **Во текот на 2012 година состојбата во однос на потребните и обезбедените финансиски средства за судската власт беше неповолна**. Судскиот буџетски совет и менаџментот на судовите перманентно беа насочени кон постигнување на максимум ефекти со минимум средства, кон утврдување на најдобрите практики на одвивање на постапките и споделување на истите меѓу единките корисници на судската власт. И покрај тоа што менаџментот на судовите, претседателите и судските администратори крајно сериозно го реализираат делот на обврските во врска со финансирањето на судовите, недостигот на средствата е евидентен и константен.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ
Александра Зафироска**